

GREENPEACE

SAYI #142

GENÇLER
HAREKETE
GEÇTİ:
İKLİM
GREVLERİ
BÜYÜYOR

İçindekiler

04

Kambur balinaların üreme alanları petrol tehdidi altında

Greenpeace Fransa, bilim insanlarıyla birlikte yaptığı gemi seferinde Fransız Guyanası'nda ilk kez kambur balinaların üreme ve beslenme alanlarını görüntüledi. Amazon Resifi'nin yakınında yer alan bu bölge BP'nin petrol sondajı tehdidi altında.

Amazon Resifi'ne ilk insan dalışından görüntüler

Altı profesyonel dalgıç Amazon Resifi'ne yapılan ilk insan dalışını başarıyla tamamladı. Fransız Guyanası'nda gerçekleştirilen dalışta tehdit altında olan ekosistemi daha iyi anlamak adına biyolojik örnekler toplandı.

06

İklim grevleri: Hoşunuza gitsin ya da gitmesin, değişim geliyor

Günümüzün açık ara en yakıcı problemi iklim krizi. Mevsimlerin alt üst olduğu, ani ve aşırı hava olaylarının yeni normalimiz haline geldiği, sera gazı salımları nedeniyle hava kirliliğinin tırmandıkça tırmandığı, sağlıklı gıdaya erişimin tehlikeye girdiği bıçak sırtı bir dönemden geçiyoruz.

08

IPCC raporu: 2100'e gelindiğinde deniz seviyesi bir metre yükselebilir

BM IPCC'nin okyanus ve kriosfer özel raporu, deniz seviyesinin 2100 yılına kadar yaklaşık bir metre yükselebileceğini ortaya koydu.

11

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz Basım ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti. adına Evren Ergeç

Genel Yayın Merkezi

Teşvikiye Mah. Şakayık Sok. No:40/7, 34365 Şişli, İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Evren Ergeç

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editör

Nilay Vardar

Baskı

Printworld Matbaa San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

Yasin Akgül / Greenpeace

GREENPEACE

Greenpeace'ten İzmir'deki plastik atık hakkında suç duyurusu

Greenpeace, İzmir'de boş bir alandaki ithal plastik atıkların "çevre koşullarına uygun olmayan şekilde depolandığı" gerekçesiyle ilgili kişiler hakkında suç duyurusunda bulundu.

Aldığı bir ihbar üzerine alana giden Greenpeace yetkilileri, yanında bir ev bulunan alanda yurtdışından ithal edilen plastik ambalaj atıklar olduğunu görüntüledi. Greenpeace Akdeniz tonlarca plastik atığın bulunduğu alanın kime ait olduğu, atıkların nereden, ne zaman oraya getirildiği ve neden denetim yapılmadığına dair soruların açıklığa kavuşması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na görevi çağırıyor.

Greenpeace Akdeniz Projeler Sorumlusu Deniz Bayram, konuyla ilgili şöyle konuştu: "İzmir Kemalpaşa'da depo alanı olmayan ve çevresinde tarım arazileri olan bir bölgede ortaya çıkan tonlarca plastik çöp, bir süre önce Türkiye'ye yönelen plastik çöp ithalatının nasıl bir

çevre suçuna neden olduğunun açık kanıtı. Greenpeace olarak, söz konusu alanda yer alan tonlarca plastik çöp içinde, İtalya menşeli plastik çöplere rastladık. Bugün, doğaya karşı işlenen bu suça karşı İzmir Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunduk. Bu çöplerin hukuksuz bir şekilde nasıl Türkiye'ye geldiği, ne zaman geldiği, neden denetimlerin yapılmadığı ve bu suçun sorumlularına ilişkin ceza soruşturma sürecini takip edeceğiz. Türk Ceza Kanunu'na göre, atıkları izinsiz olarak ülkeye sokan kişiler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na Türkiye'de ithal plastik çöplerin neden olduğu çevre suçlarının yaygınlaşmaması için atık ithalatını yasaklamaya, bu konuda hukuka uygun politikalar üretmeye çağırıyoruz."

Kambur balinaların üreme alanları petrol tehdidi altında

Greenpeace Fransa, bilim insanlarıyla birlikte yaptığı gemi seferinde Fransız Guyanası'nda ilk kez kambur balinaların üreme ve beslenme alanlarını görüntüledi. Amazon Resifi'nin yakınında yer alan bu bölge BP'nin petrol sondajı tehdidi altında.

Fotoğraflar: © Pierre Baelen / Greenpeace

Britanya enerji devi BP, Brezilya'nın kuzey kıyısında Amazon Resifi olarak bilinen bölgenin yakınında sondaj yapmak için lisans almaya çalışıyor. Bu bölgede meydana gelebilecek herhangi bir petrol sızıntısı yakındaki suları ve Fransız Guyanası'nı da kapsayan habitatı harap edebilir. Geçen sene Fransız şirketi Total'in Amazon Resifi yakınında almak istediği lisans reddedilmişti ancak BP bu yıl içinde sondaja başlayabilir.

Greenpeace ile araştırmayı ortak yürüten Fransa Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi'nden (CNRS) deniz biyoloğu Olivier Van Canneyt konuyla ilgili önemli açıklamalarda bulundu: "Yaptığımız sefer bu bölgenin bazı türler için göç yolundan fazlası olduğunu kanıtladı. İlk kez tropikal balinaların burada beslendiğini gördük. Aynı zamanda kambur balinaları bebekleriyle görüntüledik. Bu durum bölgenin balinalar için aynı zamanda üreme ve beslenme alanı olduğunu gösteriyor. Fransız Guyanası suları bazı memelilerin hayatta kalması için yaşamsal öneme sahip."

Bilim insanları 200 metreden 2000 metreye inilen iki haftalık gemi gezisinde çok farklı deniz canlı türlerini de gözlemledi. Bunlar arasında megafauna, yelken balığı, Atlantik benekli yunus, yalancı orka, cüce katil balina, tropikal yelkovan gibi deniz kuşları yer alıyor. İlk kez

Fransız Guyanası'nda bryde balinası, ipeksi köpekbalığı, elektra balinası doğal ortamlarında görüntüledi.

Petrol sızıntısı tüm çevre için risk oluşturuyor

Greenpeace'in 'Okyanusları Korumak' kampanyası sorumlusu Edina Ifticène böyle kritik bir alanda meydana gelebilecek herhangi bir petrol sızıntısının tüm çevre için geri dönüşü olmayan sonuçlar doğurabileceğinin altını çiziyor ve ekliyor: "Bulgular, bölgeyi koruma altına alabilecek Küresel Okyanus Anlaşması'nın ne kadar hayati bir öneme sahip olduğunu ortaya koyuyor."

Okyanuslar iklim değişikliği, aşırı avlanma, derin deniz madenciliği, petrol çalışmaları ve plastik kirliliği nedeniyle tarihte hiç olmadığı kadar büyük bir tehlike altında. Bilim insanları sucul yaşamı korumak ve iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak için 2030 yılına kadar okyanuslarımızın en az üçte birinin okyanus koruma alanları kapsamına alınması gerektiğini söylüyor. Birleşmiş Milletler'de kabul edilecek güçlü bir Küresel Okyanus Anlaşması, okyanusların korunmasını sağlayabilir. Küresel Okyanus Anlaşması'nın üçüncü müzakereleri Birleşmiş Milletler'de 19-30 Ağustos aralığında gerçekleşti. Son toplantının 2020 yılında Nisan ayında yapılması planlanıyor.

Amazon Resifi'ne ilk insan dalışından görüntüler

Altı profesyonel dalgıç Amazon Resifi'ne yapılan ilk insan dalışını başarıyla tamamladı. Fransız Guyanası'nda gerçekleştirilen dalışta tehdit altında olan ekosistemi daha iyi anlamak adına biyolojik örnekler toplandı.

© Pierre Baelen / Greenpeace

Brezilya Ulusal Petrol Ajansı'na (ANP) göre Amazon Resifi'nin yakınındaki deniz tabanında 14 milyon varil petrol bulunuyor. Bu da 5.2 gigaton karbondioksit'e denk. BP gibi petrol şirketleri ve Brezilya hükümeti bu bölgeyi petrol arama faaliyetlerine açmak istiyor.

Greenpeace Brezilya'nın analizi, bölgedeki tüm petrol rezervleri yakıldığı takdirde bunun Amazon yağmur ormanlarındaki sekiz yıllık ormansızlaşmaya denk düşeceğini ortaya koyuyor.

Bu tarihi dalışı gerçekleştirenler arasında yer alan dalgıç ve fotoğrafçı Alexis Rosenfeld bu deneyimin zor ama eşsiz olduğunu söylüyor: "Bu dalışlar bilhassa zorlu. Suda Amazon nehrinden gelen yoğun miktarda tortu bulunuyor, akıntılar çok sert. Bu yüzden dibe inerken neredeyse gözüküyorduk. Ama Amazon Resifi'ni görmek buna değerdi. Yaşamla dolu, biyoçeşitlilik zengini bu resim ilk kez insanlar tarafından keşfedildi ve gizemi yeni yeni çözülüyor."

Okyanusların üçte biri koruma altına alınmalı

Amazon Resifleri imkansızın gerçeğe dönüştüğü, 200 metre derinliğe kadar resiflerin büyüyebildiği bir alan. Ancak güzelliği içinde barındıran bu bölge Brezilya hükümeti tarafından petrol sondajına açılmak isteniyor. Eğer bu gerçekleşirse dünyanın en kritik ekosistemlerini oluşturan en büyük mangrovlar, balina ve kaplumbağa türleri yıkıcı etkilere maruz kalacak.

Okyanuslar iklim kriziyle mücadelede en büyük savunma mekanizmalarından biri ve daha fazla petrol sondajı demek, iklim krizinin daha da derinleşmesi demek. Bu yüzden okyanusların en az %30'unda koruma alanı oluşturacak güçlü bir Küresel Okyanus Anlaşması oluşturulmasına ihtiyaç var.

Üç sene önce keşfedilen Amazon Resifi çok sayıda canlıya ev sahipliği yapan, biyoçeşitlilik açısından çok zengin bir bölge. Dalgıçlar bu bölgedeki göz alıcı güzelliği de görüntüledi.

© Pierre Baelen / Greenpeace

İklim grevleri: Hoşunuza gitsin ya da gitmesin, değişim geliyor*

Onur Akgül
Greenpeace Akdeniz
İklim ve Enerji Proje Sorumlusu

Günümüzün açık ara en yakıcı problemi iklim krizi. Mevsimlerin alt üst olduğu, ani ve aşırı hava olaylarının yeni normalimiz haline geldiği, sera gazı salımları nedeniyle hava kirliliğinin tırmandıkça tırmandığı, sağlıklı gıdaya erişimin tehlikeye girdiği ve tarımsal üretimin de ciddi bir verimsizlik tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı, bıçak sırtı bir dönemden geçiyoruz; tüm dünyalılar olarak.

Fotoğraflar: © Yasin Akgül / Greenpeace

* Greta Thunberg'in, Birleşmiş Milletler İklim Eylemi Zirvesi'nde, 30 Eylül 2019'da yaptığı konuşmadan bir cümle.

Birçok sivil toplum kuruluşu, bilim insanı, aktivist ve gazeteci tüm dünyada iklim krizinin insan dahil sayısız türü yok oluşa sürüklediğini söylüyor. Gelgelelim, karar alıcılar harekete geçmiyor ve bu felaket sürecini durduracak mecburi önlemleri almıyor. ABD mesela, Paris Anlaşması'ndan çekiliyor. Türkiye Paris Anlaşması'nı onaylasın istiyoruz ama bir adım atmıyor. Ülkelerin birçoğu, yaşamın devamı için gerekli olan seviyede sera gazı azaltım hedefleri koymuyor. Gerekli yapısal ve sektörel değişikliklere gidilmiyor, sorumlular sorumlu tutulmuyor.

Hem de tüm bu tablo, iklim inkarcılarının yapacağı hiçbir lobinin güneşi sıvamaya yetmediği bir dönemde ortaya çıkıyor. Öte yandan, başta IPCC'nin (Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli) 1,5 derece raporu olmak üzere birçok bilimsel çalışma, iklim krizinin sorumlusunun büyük ölçüde insan faaliyetleri olduğunu ortaya koyuyor.

Peki biz vaz mı geçeceğiz?

Hayır, geçmedik. Geçmiyor insan.

Bu yangın yerinin tam ortasında, hayatlarımıza Greta Thunberg diye genç bir öğrenci girdi ve onunla beraber yeni bir dönem başladı. Greta'nın İsveç Parlamentosu'nun duvarlarına çaktığı "SKOLSTREJK FÖR KLIMATET" (İklim İçin Okul Grevi) manifestosu, iklim krizine karşı mücadelede grev başlığını açmış oldu. Açtığı yoldan ilerleyen milyonlarca gençle beraber iklim grevi ve Fridays For Future (İklim için Cumalar) hareketi iklim inkarcılarının, iklim krizinin sorumlularının Pandora'sıdır artık.

Dünyadaki tüm iklim grevi aktivistlerinin iklim grevi ile başardığı, iklim mücadelesinin belki de en çok ihtiyaç duyduğu sivil itaatsizliği yeniden ana akımlaştırmak oldu. Gençlerin ve çocukların yetişkinler gibi politik doğruluk filtreleri pek yok, malum. Greta'nın Birleşmiş Milletler İklim Zirvesi'nde yaptığı konuşma bunun bir diğer örneği. Aynı "fütursuzluğu" şimdi yetişkinlerin eylemlerine, karar alıcıların da kararlarına yansıtması gerekiyor. Çünkü iklim grevleri, dünyada belirli bir yaş grubunu iklim aktivisti haline getirdi ve kuşkusuz bunun arkası gelecek. Değişim, beğenelim veya beğenmeyelim, geliyor. İklimi duysuz takım elbiselilerin elinden birlikte kurtaracağız.

Peki ya Türkiye?

İklim değişikliğinden etkilenecek en hassas bölgelerden birinde bulunan Türkiye'de de gençler iklim grevinde yerlerini aldı. İşaret fişliğini İstanbul'dan 11 yaşındaki Atlas Sarrafoğlu yakıtı ve 15 Mart 2019'da Bebek Parkı'nda Türkiye'nin ilk iklim grevi yapıldı. Atlas, parka sadece 30 kişinin geleceğini düşünüyordu ama öyle olmadı. Renkli ve heyecanlı gençler parkı doldurdu. Böylece Fridays For Future Türkiye'de fiilen canlanmış oldu. Dünya genelinde o gün 120'den fazla ülkede on binlerce iklim aktivisti buluştu ve hareketi büyüttüler.

Bir sonraki grev ise 24 Mayıs'ta Maçka Parkı'ndaydı. Grev giden 125 ülkeden biri de Türkiye oldu ve Türkiye'li genç iklim aktivistleri, taleplerini bir defa daha dile getirdiler.

En büyük iklim eylemi: 20 Eylül

Mayıs'tan sonraki küresel iklim grevi çağrısı ise 20 – 27 Eylül haftası için yapıldı. İklim aktivistleri el yükseltiyor. Grev bir günden taşacak, bir haftaya yayılacaktı.

20 Eylül'e giden yolda, çevre mücadelesi veren çeşitli kurumlar Fridays For Future'in çağrısını kuvvetlendirmek için İstanbul'da Sıfır Gelecek platformunu oluşturdu ve hummalı bir çalışmaya başladı. Platform, iklim etkinliklerini aylara yayarak gelecekte daha uzun vadeli hareketlilik yaratacak bir zemin oluşturmasını amaçladı. Bu doğrultuda talepler belirlendi ve 20 Eylül'e giden yolda #2030daBen sloganıyla sosyal medya paylaşımları, birçok performans, panel, eylem ve film gösterimi gerçekleştirildi.

Bu süreç, 20 Eylül'deki iklim grevine büyük bir katılım getirdi. Kadıköy'de buluşan 3 binden fazla insan, iklim için yürüdü ve Yoğurtçu Parkı'nda konserler eşliğinde gerçekleştirilen greve katıldı. Ülke genelinde ise 15 şehirden genç iklim aktivistleri iklim grevindeydi.

20 Eylül'de dünya genelinde 169 ülkede 4 milyonun üzerinde insan iklim için grevdeydi. Bu, gezegenin şu ana kadar gördüğü en büyük iklim eylemiydi.

Ne istiyorlar?

Çocuklar, iklim grevcileri, iklim için acil eylem bekliyor. Gezegenin sonunu getirmekte olan mevcut gidişin değişmesi için, yarın değil, bugün harekete geçilmesini istiyorlar. Çocukların isteklerini şöyle özetleyebiliriz:

- Net sıfır karbon emisyonuna geçişi sağlayacak sistem değişikliği
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş
- İklim acil eylem durumu ilanı
- Paris İklim Anlaşması'nın onaylanması
- Fosil yakıtların bırakılması

Çocuklar, basitçe, küresel ısınma yüzünden yok olma ya yüz tutan yaşamlarımızı kurtarmak için elinde bunu yapacak güç ve yetkiyi bulunduran yetişkinlerin sorumluluk almasını istiyor. Evimizi ateş sarmış gibi davranmamızı, çünkü evimizi ateş sardığını söylüyorlar.

Çocuk gibi davranan yetişkinlerden, sorumsuz karar alıcılardan ve küreyi ısıtan şirketlerden, iklimi kurtarmak için yapılacakları söyleyen bilimin arkasında birleşmelerini istiyorlar.

1,5 dereceden önce son çıkış

Pek vakit kalmadı, bu açık. Öte yandan, dünya böyle bir eylemlilik de görmedi. Gezegen üzerindeki ülkelerin büyük bir çoğunluğunda, insanların duygudaşlık içinde harekete geçme iradesi gösterdiği görülmüş şey değil. Çünkü yaşamak istiyoruz. Yaşamak da, iklim krizi çağında hayatın olağan akışını durdurmak, hatta terse çevirmekten geçiyor. İklimi kurtarmak, 1,5 rakamını bir kabus figürü değil yeniden bir rakam olarak algılayabilmek için bildiğimiz anlamda yaşamı kurtaracak büyük çabanın parçası olmamız, kendi iklim devrimimizi de gerçekleştirmemiz gerekiyor.

IPCC raporu: 2100'e gelindiğinde deniz seviyesi bir metre yükselebilir

BM IPCC'nin okyanus ve kriosfer özel raporu, deniz seviyesinin 2100 yılına kadar yaklaşık bir metre yükselebileceğini ortaya koydu.

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) okyanus ve kriosfer özel raporu, iklim krizinin okyanuslarımızı ve dünyanın buzla kaplı alanları olan kriosferi nasıl etkileyeceği üzerine hazırlanmış en kapsamlı rapor. 100'ü aşkın bilim insanının çabalarıyla oluşturulan rapor 7 bin sayfa uzunluğunda.

Dünyada okyanus ve kriosfere yönelik giderek artan tehditlere ve muhtemelen geri dönüşü olmayan değişimlere dikkat çeken raporda, uydu görüntülerine göre Kuzey Buz Denizi'nin seviyesinin ikinci en düşük düzeye (yaklaşık 2.1 milyon km²) gerilediği belirtildi.

Raporda yer alan bulgular şöyle:

- Küresel ısınma 3 dereceyi aştığı takdirde deniz seviyesi 2100 yılına gelindiğinde 1 metre yükselecek. Bu, kıyılarda yaşayan milyonlarca insanın göç etmek zorunda kalmasıyla sonuçlanabilir.
- Yüzey sıcaklıkları arttıkça ve okyanuslar daha asidik bir hale geldikçe, deniz yaşamı ve okyanus ekosistemleri büyük zorluklarla karşılaşacak. Küresel ısınma uzlaşıldığı gibi 1,5 derecede tutulsa dahi, sıcak sulardaki mercan resiflerinin %90'ı yok olacak.
- İçinde bulunduğumuz yüzyılda buz tabakalarında kitlesel erime bekleniyor. Arktik ve yarı-Arktik buz tabakası 1460-1600 gigaton organik karbon içeriyor. Bu da atmosferde halihazırda var olan karbon miktarının neredeyse iki katına denk.
- Bu yüzyılın sonuna gelindiğinde deniz sıcaklığı dalgası

sıklığı 19. yüzyılın sonuna kıyasla 50 kat artabilir (sıcaklığın 3-5 derece artması durumunda).

Okyanusların ve kriosferin korunması şart

IPCC raporunda hükümetlere küresel ısınmanın en kötü etkilerini savuşturmak için politika çözümleri de sunuldu. Okyanusların ve kriosferin korunması bunların başında yer alıyor.

Greenpeace Doğu Asya Küresel İklim Politika Danışmanı Taeyhun Park bu konuda kararlı adımlar atılmasının elzem olduğunu belirtiyor. "İklim eylemi ve okyanuslarımızın değişime ayak uydurmasını sağlamak kol kola ilerliyor. Hükümetler ve sanayinin fosil yakıtları bırakmak için kararlı adımlar atması ve gelecek yıl 1,5 derecenin altında kalmak için ülke planlarını hazırlaması şart. Aynı zamanda okyanuslarımızın en az %30'unu koruyacak güçlü bir Küresel Okyanus Anlaşması hazırlamaları gerekiyor."

Greenpeace Akdeniz Okyanuslar Proje Sorumlusu Nihan Temiz Atas'a göre IPCC'nin raporu dünyamız için acilen harekete geçilmesi gerektiğini ortaya koyuyor. "Bu rapor dünyamız için kalan zamanın giderek daraldığının bir göstergesi. Okyanusların ısınması ve asidik hale gelmesi hem tüm deniz ekosistemi için bir tehdit hem de iklim krizinin derinleşmesine yol açacak. Bu yüzden okyanuslarımızın korunması için güçlü bir Küresel Okyanus Anlaşması'na ihtiyacımız var. Hükümetlerin ekosistemin sürekliliğinin sağlanması için politika geliştirmeleri büyük önem taşıyor."

Hemen Şimdi "PLASTİK" yaz, 2322'ye gnder.
Sen de kampanyamıza katıl!

PLASTİK KİRLİLİĞİNE DUR DE!

Her yıl yaklaşık 12 milyon ton plastik, denizlerimize karışıyor ve bu plastiklerin doğada çözünmeleri yüzlerce yıl alıyor. Her yıl binlerce deniz kaplumbağası ve başka deniz canlıları, plastik parçalarını yutarak veya bu parçalara dolanarak hayatlarını kaybediyor. İmza kampanyasına katıl, plastik kirliliğine karşı birlikte neler yapabileceğimizi anlatmak için seni arayalım.

Plastik
yaz
2322'ye
gnder

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Trkcll ve Vodafone için SMS başına KDV ve OİV dahil 0,65 TL'dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek deėiŐiklikleri aboneye yansıtma hakkını saklı tutar. Dergi aboneliği hakkında bilgi vermek için destekçi iliŐkileri ekibimiz sizi en kısa zamanda arayacaktır.